

Toelichting bij Updates monitoring olie en olieproducten

Versie 10 februari 2023

Algemeen

Deze communicatie-uiting is een uitgave van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Het geeft informatie over de Nederlandse strategische en commerciële voorraden diesel en gasolie en raffinage van ruwe aardolie op het Nederlandse grondgebied. Ook laat het de prijsontwikkeling zien van ruwe aardolie (Brent) en diesel.

Deze updates zijn bedoeld voor een brede doelgroep en geven een beeld op hoofdlijnen.

Cijfers over de voorraden diesel en gasolie zijn, samen met andere cijfers, belangrijk om te zien of er voldoende van deze producten beschikbaar is voor de komende periode. Het ministerie van EZK ontvangt wekelijks informatie over de situatie op de oliemarkt. Een deel van deze informatie is niet openbaar, omdat het cijfers van commerciële bedrijven zijn. Met al deze informatie kan het ministerie van EZK bepalen of het nodig is om maatregelen te nemen. Criteria voor het nemen van maatregelen staan in het [Landelijk Crisisplan Olie](#).

Definities:

- **Diesel:** Brandstof voor dieselmotoren in het wegverkeer (auto's en vrachtwagens). Bij de benzinepomp heet dit kortweg diesel.
- **Gasolie:** Gasolie en lichte stookolie voor gebruik buiten het wegverkeer, bijvoorbeeld voor lichtere scheepsmotoren, dieseltreinen en andere dieselmotoren, zoals in landbouwwerktuigen en bouw materieel.

In de update gebruiken we de meeteenheid voor olie/olieproducten.

- 1 Kiloton (Kton) = 1000 ton of 1 miljoen kilogram
- Vat (ruwe olie of olieproduct) = ca. 158,99 liter

De data zijn afkomstig van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), Centraal Orgaan Voorraadvorming Aardolie (COVA), het Joint Oil Data Initiative (JODI) en S&P Global Commodity Insights.

Waarom een periodieke update van de situatie?

De Europese Unie heeft na de inval van Rusland in Oekraïne sancties tegen Rusland ingesteld. Zo zorgen we dat Rusland minder geld verdient om de oorlog tegen Oekraïne mee te betalen. Vanaf 5 december 2022 importeren landen in de Europese Unie geen ruwe aardolie meer uit Rusland via zee. En vanaf 5 februari 2023 geldt dit ook voor aardolieproducten uit Rusland, zoals diesel en kerosine.

De sancties hebben gevolgen voor de beschikbaarheid van ruwe aardolie en olieproducten. Het ministerie van EZK houdt de situatie daarom goed in de gaten met de vroegsignaleringscriteria uit het Landelijk Crisisplan Olie. Zo kan het ministerie snel maatregelen nemen als dat nodig is, bijvoorbeeld als er een tekort dreigt.

De situatie op de oliemarkt is lastig voorspelbaar. Door periodiek op toegankelijke wijze informatie te delen over strategische en commerciële voorraden, prijsontwikkeling en raffinage-activiteit wil het ministerie van EZK het brede publiek informeren over de situatie.

De gegevens in de monitoring van ruwe aardolie en olieproducten worden wekelijks bijgewerkt.

De inhoud van dit product is met grote zorgvuldigheid samengesteld. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend.

Toelichting bij Updates monitoring olie en olieproducten

Versie 10 februari 2023

Vorraden diesel en gasolie in Nederland

Sinds het ingaan van de sanctie op Russische ruwe aardolie op 5 december 2022 is de markt erin geslaagd om voldoende alternatieve te vinden voor de import van Russische ruwe aardolie. Voor olieproducten, waarvoor de sanctie op 5 februari 2023 ingingen, is dit lastiger. Het ministerie van EZK monitort daarom de situatie van voorraden diesel en gasolie.

Strategische voorraden diesel en gasolie in Nederland

De grafiek geeft aan wat de stand van de Nederlandse strategische voorraden diesel en gasolie is op het grondgebied van Europees-Nederland. Hierin zijn zowel de strategische voorraden diesel en gasolie opgenomen die worden aangehouden door COVA als de strategische voorraden bij bedrijven.

Naast de Nederlandse strategische voorraad diesel en gasolie op het Nederlands grondgebied, heeft Nederland strategische voorraden voor ruwe aardolie en andere olieproducten zoals benzine en vliegtuigkerosine. De totale Nederlandse strategische voorraad is goed voor ongeveer 90 dagen binnenlands verbruik.

Het aanhouden van strategische voorraden ruwe aardolie en olieproducten is een afspraak in het kader van het Internationaal Energie Agentschap (IEA) en de Europese Unie. Strategische voorraden zijn bedoeld voor noodgevallen. Als er bijvoorbeeld een tekort is aan diesel, dan kan de overheid besluiten om (een deel van) de strategische voorraad te gebruiken. Een besluit tot inzet van strategische voorraden wordt vaak in afstemming met het IEA en/of de EU gedaan.

Meer informatie over de voorraadplicht: <https://cova.nl/voorraadplicht>.

Bron: RVO

RVO verzamelt maandelijks de stand van de strategische voorraden.

Commerciële voorraden diesel en gasolie in Nederland

De grafiek geeft aan wat de stand van de commerciële voorraden diesel en gasolie is op het grondgebied van Europees-Nederland. Door het monitoren hiervan wordt inzichtelijk hoe de beschikbaarheid van diesel en gasolie zich ontwikkelt en kan besloten worden tot het nemen van maatregelen zoals opgenomen in het Landelijk Crisisplan Olie.

De oliemarkt is een mondiale markt. De Nederlandse oliesector is daarbij zeer sterk verbonden met grote delen van Noordwest-Europa, bijvoorbeeld in het ARA-cluster (Amsterdam-Rotterdam-Antwerpen, de drie grote havens met opslag en raffinage) en Duitsland en Frankrijk. Hierbij geldt dus dat ruwe aardolie of olieproducten die zich op het Nederlands grondgebied bevinden, niet per se bestemd zijn voor de Nederlandse markt. Het ministerie monitort daarom ook de bredere situatie op het Europese grondgebied.

Bron: CBS en RVO

Het CBS verzamelt wekelijks de stand van de diesel- en gasolievoorraden in Nederland. Gecombineerd met de data van RVO over strategische voorraden geeft dit inzicht in de resterende commercieel beschikbare voorraden in Nederland.

Toelichting bij Updates monitoring olie en olieproducten

Versie 10 februari 2023

Prijzontwikkeling ruwe olie (Brent) en diesel

De grafiek geeft de prijsontwikkeling van ruwe aardolie (Brent) en diesel (aangeboden in Rotterdam) weer over de afgelopen periode in Amerikaanse dollar per vat. Deze ontwikkeling geeft een indicatie van de verhouding tussen vraag en aanbod op de oliemarkt.

Voor ruwe aardolie en olieproducten uit verschillende gebieden en van verschillende aanbieders worden verschillende prijzen gehanteerd op de oliemarkt. Er is voor gekozen om de prijsontwikkeling van Brent weer te geven omdat dit de internationale benchmark is voor de Europese markt. Hetzelfde geldt voor de dieselprijs aangeboden in Rotterdam.

De prijs van ruwe aardolie en diesel wordt bepaald door vraag en aanbod en is een indicatie voor de mate waarin het schaars is. Is er een overschot aan aanbod, dan zal de prijs laag zijn. Maar is er krapte, zoals nu door de sancties op Russisch ruwe olie en olieproducten, dan is de prijs hoog als het wegvallende aanbod niet zomaar gecompenseerd kan worden door ander aanbod.

De oliemarkt is een mondiale markt, omdat een olietanker overal ter wereld naar toe kan. De oliemarkt is daarom één grote wereldmarkt met wat regionale verschillen. Schaarste vertaalt zich dus in wereldwijd hoge prijzen.

Een stijging of daling van de prijs vertaalt zich niet altijd direct door in een even grote stijging of daling van de prijzen aan de pomp. Dit heeft enerzijds te maken met de tijd tussen de handel van ruwe aardolie en de verwerking (raffinage) tot olieproducten, en anderzijds met het feit dat de ruwe aardolieprijs slechts een deel is van de kosten van benzine of diesel aan de pomp. Een ander deel van de pompprijzen bestaat uit BTW, accijnzen, voorraadheffing en de kosten die bedrijven maken voor het verkopen van brandstof aan de pomp (van transport tot infrastructuur tot pompbediening).

Bron: S&P Global Commodity Insights

De data voor de prijsontwikkeling van ruwe aardolie (Brent) en diesel (Rotterdam) is geen openbare informatie. Het is daarom uitsluitend mogelijk om de ontwikkelingstrend van de prijzen te tonen. Er is geen toestemming van de dataleverancier om de onderliggende data te tonen.

Raffinage van ruwe olie op het NL grondgebied

De grafiek toont de ontwikkelingen van de raffinage van ruwe aardolie in Nederland. Deze informatie geeft inzicht in de beschikbaarheid van ruwe aardolie en olieproducten. Dit is tevens één van de vroegsignaleringscriteria uit het Landelijk Crisisplan Olie.

De grafiek geeft de historische raffinage-activiteit van ruwe aardolie op het Nederlands grondgebied weer tot twee maanden geleden op basis van publieke beschikbare data (JODI). Het is niet mogelijk om meer recente data publiek te publiceren. Daarom wordt de grafiek aangevuld met een inschatting door COVA op basis van hun expertise en analyse van de oliemarkt.

Bron: JODI en COVA